

Prof. zwyczajny Krystyna Jurecka

Dziedzina: Sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka – Skrzypce

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki Gdańsk

Zleceniodawca

Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu – pismo Dziekana Wydziału Instrumentów Smyczkowych, Harfy, Gitary i Lutnictwa z dnia 29.06.2018 zlecające mi ocenę pracy doktorskiej pana mgr Jacka Steczkowskiego pod tytułem „Kopie i fałszerstwa w lutnictwie artystycznym” w związku z wszczętym dnia 19.09.2016 przewodem doktorskim w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka – specjalność lutnictwo.

Recenzja

pracy doktorskiej mgr Jacka Steczkowskiego

pod tytułem

„Kopie i fałszerstwa

w lutnictwie artystycznym”

Podstawowe dane o kandydacie

Pan Jacek Steczkowski rozpoczął edukację muzyczną w szkole I stopnia w klasie skrzypiec. Po ukończeniu PSM II stopnia im. M. Karłowicza w Poznaniu na kierunku Lutnictwo Artystyczne studiował w poznańskiej AM im. I. J. Paderewskiego uzyskując w 1993 roku dyplom magisterski w specjalności „lutnictwo artystyczne”.

Pan Steczkowski zbudował 60 skrzypiec i 15 altówek, w większości kopii lub instrumentów wykonanych w technice „na staro”. Ma też na swym koncie ogromną liczbę napraw i korekt instrumentów i smyczków.

Jeszcze w trakcie studiów pan Jacek Steczkowski odbył roczny staż w pracowni lutniczej „Maison Bernard” u mistrza Jana Stricka i Pierre Guillome’a.

Po uzyskaniu dyplomu otworzył własną pracownię w Leuven (Belgia). Od 2000 roku przez 10 lat pracował w amerykańskiej firmie „Kenneth Warren & Son” gdzie zdobył znaczące doświadczenie zawodowe. W tym czasie współpracował też z innymi pracowniami w Belgii, Francji, USA i Chinach.

Do Polski wrócił w 2010 roku i otworzył pracownię w Krakowie. Jest doradcą fundacji „TAK – Temat Aktualny Kultura” oraz „Muziek Forum VZW Kortenberg”. Od 2005 roku jako mistrz lutnictwa bierze udział w interdyscyplinarnych warsztatach muzycznych Agaty Steczkowskiej.

Jest członkiem „Związku Lutników Angielskich” oraz „Francuskich Lutników i Smyczkarzy”.

Liczne opinie i listy rekomendacyjne dołączone do dokumentacji świadczą o uznaniu i szacunku jakim cieszy się doktorant.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska pana Jacka Steczkowskiego składa się z dzieła artystycznego w postaci kopii skrzypiec 4/4 osiemnastowiecznego lutnika francuskiego Jean-Baptiste Frebineta (dokumentacja fotograficzna na płycie CD) oraz pracy pisemnej pod tytułem „Kopie i fałszerstwa w lutnictwie artystycznym”.

Dzieło artystyczne

Jako dzieło artystyczne wykonał pan Steczkowski kopię skrzypiec 4/4 Jean-Baptiste Frobineta. Instrument ten jest interesujący, ponieważ podlegał przeróbce i w związku z tym łączy cechy starej szkoły francuskiej z XVII wieku ze stylistyką bresciańską. Bardzo istotny dla tego wyboru był fakt, że doktorant miał dostęp do tego instrumentu, co pozwoliło mu zbadać wszystkie jego elementy oraz porównać wykonaną kopię do oryginału. Doktorant postanowił wykonać tzw. kopię idealną czyli wprowadzić pewne cechy własne, na przykład zmienione grubości płyt. Autor dokumentuje kolejne etapy budowy instrumentu. Na podstawie dokumentacji fotograficznej można uznać, że wykonany instrument spełnia kryteria „kopii idealnej”. Z zakończenia opisu dzieła artystycznego możemy też dowiedzieć się, że również walory dźwiękowe instrumentu są zadowalające, choć różne od oryginału. Różnice są oczywiście spowodowane wieloma czynnikami, użycie innego materiału jest tylko jednym z nich.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji oceniam dzieło artystyczne doktoranta jako bardzo udane, ale z zainteresowaniem czekam na prezentację.

Opis dzieła artystycznego

Od wielu wieków zachwycają nas dzieła sztuki, zarówno tej czystej jak i użytkowej. Kopiowanie dzieł sztuki czystej wiąże się z chęcią obcowania na co dzień z określonym obrazem czy rzeźbą, a fałszowanie wynika z niepohamowanej chęci zysku. Kopiści i fałszerze osiągają często taką doskonałość, że dopiero współczesne metody badawcze pozwalają względnie wiarygodnie ocenić autentyczność dzieła. Sztuka użytkowa jest kopiowana stale. Meble, czy ubrania kopiowane są w celu wdrożenia seryjnej produkcji. Lutnictwo również należy do sztuk użytkowych. Instrumenty są kopiowane głównie na potrzeby muzyków – wykonawców.

W swojej pracy doktorskiej pan Steczkowski bada problematykę kopiowania i fałszowania dzieł sztuki lutniczej. W części teoretycznej (rozdział I i II) porządkuje terminologię oraz przedstawia sylwetki najwybitniejszych kopistów instrumentów smyczkowych w historii lutnictwa. W rozdziałach III i IV autor omawia technologię budowy kopii – wybór instrumentu, opis techniczny, dobór drewna oraz poszczególne fazy kopiowania instrumentu. Następnie szczegółowo przedstawia proces powstawania swego dzieła artystycznego. Ta część opisu dzieła jest niezwykle interesująca. Doktorant prezentuje metody badawcze, sposoby uzyskiwania cząstkowych efektów pracy, kolejność czynności twórczych, opatrując wszystko bogatą dokumentacją fotograficzną. Autor podkreśla, że możliwości kopiowania dotyczą głównie strony wizualnej instrumentów. Skopiowanie strony dźwiękowej jest przy dzisiejszym stanie wiedzy właściwie niemożliwe. Szkoda, że wnioski zamieszczone przez doktoranta w zakończeniu są tak skrótowe. Myślę, że mógł się pokusić o szersze omówienie efektów wykonanych badań.

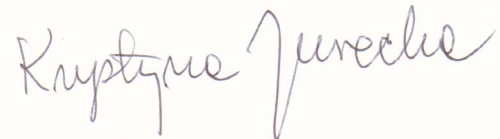
Konkluzja

Pan Jacek Steczkowski jest lutnikiem od wielu lat, mającym na koncie kilkadziesiąt zbudowanych i naprawionych instrumentów. Wybierając jako temat swej doktorskiej dysertacji „Kopie i fałszerstwa w lutnictwie artystycznym” postawił sobie wiele istotnych pytań. Praca artystyczna i badawcza przyniosła mnóstwo ciekawych spostrzeżeń i wniosków. Dysertacja doktorska pana Jacka Steczkowskiego powinna być udostępniona wszystkim zainteresowanym omawianą problematyką.

Stwierdzam, że Doktorant jest cenionym i doświadczonym lutnikiem, wykazał się umiejętnością budowania instrumentów, rozległą wiedzą teoretyczną i zdolnością do

samodzielnej pracy badawczej. Spełnił więc w znaczącym stopniu wymagania artykułu 13 Ustawy o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003r.

Pracę doktorską mgr Jacka Steczkowskiego przyjmuję.

A handwritten signature in cursive script, reading "Krystyna Jurecka".

Prof. Krystyna Jurecka

Gdańsk, 26.08.2018